

## El tram baix de la riera de Rajadell

**NATURA URBANA.** L'entorn dels voltants de la riera Ã©s esplendorÃ³s tot i els anys d'actuaciÃ³ inexistent o ambientalment perjudicial a la zona. Un espai Ã©nic i poc conegut per alguns manresans i manresanes que convÃ© descorir o redescobrir.

La part baixa de la riera de Rajadell, durant cinquanta anys, va ser una autÃ¨ntica claveguera a cel obert. S'hi abocaven sense control les aigües residuals urbanes, les aigües fecals, del barri del Xup de Manresa. Cinquanta anys de manca de polÃ­tiques ambientals o senzillament de manca d'higiene pÃºblica. El 2009, perÃ², es va solucionar el problema enviant aquestes aigües a un col·lector que les portava cap a la depuradora d'aigües residuals de Manresa. I el resultat va ser prou evident: la natura de la riera s'ha recuperat. Un clar exemple de la capacitat de recuperaciÃ³ que tenen els sistemes naturals quan deixem d'intervenir-hi de manera barroera.

El tram baix de la riera de Rajadell Ã©s un espai Ãºnic a Manresa amb gorgs, cingles i vegetacions marronoses i vermelloses, els aurons negres, en temps de tardor. Hi podem trobar alguns punts d'interÃ©s. En un espai molt reduÃ­t hi trobem el gorg de les Escaletes, amb un salt d'aigua esglaonat; el dels Esparvers, amb un gran cingle d'uns quaranta metres de desnivell. TambÃ© hi podem veure construccions de pedra seca, restes d'un passat dedicat i lligat a l'agricultura. Les feixes limitades per murs de pedra seca que no deixaven perdre el sÃ²l pendent avall. Al paisatge, s'hi afegixen les barraques de pedra seca, refugi dels pagesos i magatzem d'eines i collites. A mÃ©s, mig amagats per la vegetaciÃ³, hi ha els pous de glaÃ§ del segle XVI on es fabricava el preuat glaÃ§ per conservar aliments, fer gelats o refredar neveres. I, finalment, lligat als antics conreus de la vinya, hi trobem restes de tines de vi.

### *El gorg de les Escaletes*

Cinc quilÃ²metres des del Xup fins al Cardener. Els primers quilÃ²metres la riera transcorre, enfonsada, vora el raval del Corrons i el raval de MonistrolÃ, deixant a la seva llera el tÃ­mid i poc visible gorg dels Corrons. DesprÃ©s s'entolla en els gorgs de les Escaletes i dels Esparvers i finalment circula i retalla les obagues de MontlleÃ³ i de l'Agneta. Just al seu final, deixa al sud el turÃ³ de ParÃ­s i la zona de Can Poc Oli, on hi ha l'Escola AgrÃ¡ria i on podem observar una majestuosa albarda.

```
/* Style Definitions */
table.MsoNormalTable
{mso-style-name:"Taula normal";
mso-tstyle-rowband-size:0;
mso-tstyle-colband-size:0;
mso-style-noshow:yes;
mso-style-parent:"";
mso-padding-alt:0cm 5.4pt 0cm 5.4pt;
mso-para-margin:0cm;
mso-para-margin-bottom:.0001pt;
mso-pagination:widow-orphan;
font-size:10.0pt;
font-family:"Times New Roman";
mso-ansi-language:#0400;
```

mso-fareast-language:#0400;  
mso-bidi-language:#0400;}

#### *El gorg i el cingle dels Esparvers*

Al llarg del recorregut, veurem vestigis geològics i culturals del passat, que han transformat i canviat el paisatge al llarg del temps. Un paisatge que ara sembla del tot natural, però que ha estat afaïçonat pels humans al llarg de la història amb l'agricultura i el pous de glaç, i maltractat amb abocaments mal gestionats en temps d'ignoràncies ambientals. Ara sembla que hem deixat respirar una mica la natura. La riera s'ha refet i ha regalat la seva bellesa a la nostra ciutat. Torna a tenir la seva funció ecològica, portar aigua de forma intermitent segons l'estació de l'any i abocar-la finalment al riu Cardener, aigua que serveix per regar tot l'ecosistema fluvial i per donar-li vida. En definitiva, podem dir que la natura s'ha incorporat a la ciutat, l'hem fet nostra. El tram baix de la riera de Rajadell és Manresa no urbanitzada, més aviat naturalitzada, que cal conèixer, respectar i cuidar. Un espai del patrimoni natural i històric dels manresans.